CENNET EHLİNİN VASIFLARI

[Türkçe]

أوصاف أهل الجنة

[باللغة التركية]

Muhammed Şahin

محمد شاهين

Tetkik eden: Ümmü Nebil

مراجعة: أم نبيل

Rabva Semti İslâmî Dâvet Bürosu

المكتب التعاوني للدعوة وتوعية الجاليات بالربوة بمدينة الرياض

1428 - 2007

islamhouse.com

Hamd, yalnızca Allah'adır. Salât ve selâm da Peygamberimiz Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'edir.

Allah -azze ve celle-, cenneti, takvâ sahibi kullarına yaklaştırdığını ve o cennete girmeyi hak eden bu kimselerin şu dört tane vasıfla vasıflandıklarını haber vermektedir:

1. Onların, "Evvâb" (Allah Teâlâ'ya yönelenler) olmaları.

Yani Allah Teâlâ'ya karşı isyandan kaçıp O'na itaat etmeye dönenler, gafletten kaçıp, O'nu zikretmeye yönelenlerdir.

Ubeyd b. Umeyr der ki:

"Evvâb (Allah'a yönelen) kimse, günahlarını hatırlayıp onlardan dolayı Allah Teâlâ'ya tevbe istiğfarda bulunan kimsedir."

Mücâhid şöyle der:

"Tenha yerlerde günahlarını hatırlayıp, onlardan istiğfar eden kimsedir."

Said b. Müseyyeb şöyle der:

"Bu kimse, günah işleyen, sonra da tevbe eden, sonra günah işlediği zaman yine tevbe eden kimsedir."

2. Onların, Allah Teâlâ'nın emirlerine riâyet edenler olmaları.

İbn-i Abbas -Allah ondan ve babasından râzı olsun- şöyle demiştir:

"Allah'ın farzlarına ve emânetlerine riâyet eden kimselerdir."

Katâde şöyle demiştir:

"Allah'ın kendisine gerek haklarından ve gerekse nimetlerinden emânet ettiği şeyleri koruyan kimselerdir."

Enes b. Mâlik'ten -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((يُلْقَى فِي النَّارِ وَتَقُولُ:هَلْ مِنْ مَزِيدٍ حَتَّى يَضَعَ قَدَمَهُ،فَتَقُولُ:قَطْ قَطْ))

[رواه البخاري ومسلم]

"(Cehennemlikler) cehenneme atılırlar. Bunun üzerine cehennem: Daha yok mu? der. Nihâyet Allah Teâlâ ayağını cehennemin üzerine koyar, cehennem de: artık yeter, artık yeter, der." [1]

[1] Buhârî, hadis no: 4848, Müslim, hadis no: 2848

İnsan nefsine âit istek kuvveti ve vazgeçme kuvveti olmak üzere iki kuvvet bulunduğuna göre, yönelenler,Allah Teâlâ'ya dönüşte,itaat ve rızasını kazanmakta istek kuvvetini kullanıyorlar demektir.Riâyet edip koruyanlar ise; gerek Allah Teâlâ'ya isyan etmekten, gerekse yasaklarını işlememekle ve kendilerini korumakla, günahlardan vazgeçme kuvvetini kullanıyorlar demektir.

Buna göre, koruyup, riâyet eden kimse, Allah Teâlâ'nın kendisine haram kıldıklarından kendi nefsini koruyup,kendisini bunlardan sakındıran kimse demektir.

Evvâb (Allah'a yönelen) ise, Allah Teâlâ'ya itaat etmeye yönelen kişidir.

3. Onların, Allah Teâlâ'nın buyurduğu gibi: "Görmediği halde Rahman olan Allah'tan korkan" kişiler olmaları.

Nitekim Allah Teâlâ bu kimseler hakkında şöyle buyurmuştur:

[à خَشِىَ â بِٱلْغَيْبِ وَجَآءَ بِقَلْبٍ مُّنِيبٍ ç Z [سورة ق الآية: ٣٣]

"(O cennet dünyada) görmediği halde Rahman'dan korkan ve (kıyâmet günü günahlarına tevbe etmiş) bir kalple O'nun huzuruna gelen kimseler içindir." [1]

Bu âyet-i kerime; Allah Teâlâ'nın varlığına, Rab oluşuna, kudretine, ilmine ve ayrıntılı olarak kulun her şeyine O'nun muttali oluşuna dâir durumları içermektedir.

Aynı zamanda O'nun kitaplarına, peygamberlerine, emir ve yasaklarına, vaadine ve kıyâmet gününe de îmânlarını içermektedir. Nitekim bunlar olmadan, görmediği hâlde Rahman olan Allah Teâlâ'dan korkmak doğru olmaz.

4. Onların, Allah Teâlâ'nın buyurduğu gibi: "O'na yönelen bir kalple gelenler..." olmaları.

İbn-i Abbas der ki:

"Allah'a isyan etmekten yüz çevirmiş ve O'na itaat etmeye yönelip dönmüş kimseler."

Şu bir gerçek ki; hakiki olan yönelme, kişinin kalbinin Allah Teâlâ'ya itaat etmeye, O'nu sevmeye ve O'na dönmeye dâir durumudur.

---

[1] Kâf Sûresi: 33

Sonra Allah Teâlâ, bu vasıflara sahip kişilere şu âyet-i kerimede buyurulduğu üzere karşılığını vermiştir:

Z ﴿٣٥﴾ ô لَهُم مَّا يَشَآءُونَ فِيهَا وَلَدَيۡنَا ï î يَوۡمُ ٱلۡخُلُودِ ë é è [

[سورة ق الآيتان: ٣٤ – ٣٥]

"(Mü'minlere denilir ki: Her türlü âfet ve kötülüklerden) selâmetle (emîn olarak) oraya (cennete) girin.İşte sonsuzluk günü budur. Orada onlara ne isterlerse vardır. Katımızda daha fazlası da (nimetler) vardır (ki o da Allah Teâlâ'nın vech-i kerimine bakmaktır.)" [1]

Yüce yaratan bu âyetten sonra onlardan önce kendilerinden daha kuvvetli olan nice nesilleri helak ettiğine dair açıklamasıyla onları korkutmaktadır. Geçmiş nesillerin helak sırasında beldelerde kaçışan ve bir yerlere sığınmaya çalışan kavimler hâline girdiklerini ve kuvvetlerinin, helak olmalarına bir yarar sağlamadığını ve kendilerini Allah'ın azabından kurtaramadıklarını haber vermiştir.

Katade der ki:

"Allah'ın düşmanları öyle şiddet ve sıkıntılarda bulunmuşlardı ki nihayet Allah'ın emrine (helâkına) kendilerinin duçar olduğunu gördüler."

Zeccac ise şöyle der:

"Onlar her yere kaçışıp gitmeye ve sığınacak bir yer aramaya koyulmuşlardı; ancak ölümden kendilerini kurtaramadılar."

Gerçek şu ki, onlar ölümden kaçıp kurtulmayı arzulamışlardı; ancak buna imkân bulamadılar.

Allah Teâlâ bunun ardından şöyle buyurmuştur:

Z > = < ; : 9 8 7 6 5 4 3 2 1 [

[سورة ق الآية: 37]

"Şüphesiz ki (akıl eden) bir kalbi olan ve (kalbiyle) hazır bulunup kulak veren kimse için (geçmiş toplulukların helâk edilmesinde) elbette bir öğüt vardır." [2]

Sonra gökleri, yeri ve her ikisi arasında olanları altı günde yarattığını ve kendisine hiçbir yorgunluğun ve bıkkınlığın dokunmadığını haber

1 Kâf Sûresi: 34-35
2 Kâf Sûresi: 37

vermiştir. Bununla, düşmanları olan yahudilerin "Allah yedinci günde istirahata çekildi" sözlerinin yalan olduğunu ortaya koymuştur.

Sonra da Allah Teâlâ, yahudilerin, Allah'ın istirahata çekilmesi ile ilgili olarak söylediklerine sabrettiği gibi, peygamberine de düşmanlarının O'nun hakkında söylediklerine karşı sabır göstermesini emir buyurmuştur. Nitekim kendisinin işittiği ezaya kendisinden daha sabır gösteren kimse olmaz. Sonra peygamberine, sabır etmeye yardımcı olan faktörleri yani güneşin doğuşundan önce (sabah namazını) ve batışından önce de (öğle ve ikindi namazlarını kılarak) Rabbine hamd ederek O'nu tesbih etmesini ve geceleyin (akşam ve yatsı namazlarını kılarak), namazlardan sonra da (vitir ve nâfile kılarak) yine O'nu tesbih etmesini emir buyurmuştur.

Kimileri namazlardan sonra kılınacak namazın vitir olduğunu söylerken, kimisi de akşam namazından sonraki iki rekât namaz olduğunu söylemiştir.

İlk görüş, İbn-i Abbas'ın görüşüdür. İkincisi ise, Ömer, Ali, Ebû Müreyre, Hasan b. Ali ve İbn-i Abbas'ın iki görüşünden birisidir. Bir de İbn-i Abbas'ın üçüncü bir görüşü daha var ki; o da, söz konusu tesbihin beş vakit namazlardan sonra dille yapılan tesbih olduğudur.

Sonra sûre, öldükten sonra dirilme konusuyla ve haşrolunmak için ruhların bedenlere geri dönmesine dâir münadinin yaptığı nida konusuyla son buluyor.

Allah Teâlâ'nın haber verdiğine göre bu nida, herkesin işiteceği yakın bir yerden olacaktır:

[42 :سورة ق الآية] Z p o n m l k j i h [

"O gün insanlar, o çağrıyı (yeniden diriliş çağrısını) gerçek olarak duyarlar.İşte o, herkesin kabrinden çıkacağı gündür." [1]

Tıpkı yeryüzünün bitkilerden ayrıldığı gibi yeryüzü de onlardan ayrılıp yarılır ve öldükten sonra diriliş ve Allah Teâlâ ile karşılaşma ânı başlar. Onlar da duraklama ve gecikme olmadan koşarak kabirlerinden çıkarlar. İşte bu, gerçekten Allah Teâlâ için oldukça kolay bir toplanmadır.

Sonra Allah Teâlâ, düşmanlarının söylediklerini bildiğini haber vermiştir. Bu husus, kendi sözleriyle karşılık göreceklerini ve hiçbir şeyin Allah'a gizli olmadığını ortaya koymaktadır. Görüldüğü gibi, Allah Teâlâ,

[1] Kâf Sûresi: 42

karşılıkların verilip gerçekleşmesi için kendi ilmini ve kudretini zikretmektedir.

Daha sonra Allah Teâlâ, onları tasallutu altına almadığını, onlara zorlama yapmadığını ve onları zorla İslâm'a sokmadığını da haber vermiştir.Tehdidinden korkan kimselere karşı sadece sözünün hatırlatılması gereğini emretmiştir. Bu da kuşkusuz öğütten fayda alanlaradır. Allah Teâlâ ile karşılaşacağına inanmayan, O'nun tehdidinden korkmayan ve sevabını ummayan kimseler öğütten asla fayda almazlar.